

Μετά την Κριμαία, η Υπερδνειστερία

/ Γενικά

Πηγή: ITAR-TASS

Μετά τις τελευταίες εξελίξεις στην Κριμαία, έντονη κινητικότητα παρατηρείται στο θέμα της Υπερδνειστερίας. Της ρωσόφωνης περιοχής της Μολδαβίας που ανακήρυξε την ανεξαρτησία της το 1990 και έγινε ντε φάκτο ανεξάρτητη μετά από ένοπλη σύγκρουση, το 1992.

Ο σημερινός πρόεδρος της Μολδαβίας, Νικολάε Τιμόφτι, εκλέχθηκε το 2012 από τον συνασπισμό των κομμάτων “Για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση”. Η θέση του είναι σαφής: Αποχώρηση των ρωσικών στρατευμάτων και επιστροφή της Υπερδνειστερίας στη Μολδαβία ως “περιοχή με ειδικό καθεστώς”. Τα αντιπολιτευτικά κόμματα -το κομμουνιστικό και το σοσιαλιστικό- θεωρούν ότι η κατάσταση είναι πιο περίπλοκη.

Ο ιστορικός, πολιτικός επιστήμων και μέλος του Κοινοβουλίου της Μολδαβίας από το Κομμουνιστικό Κόμμα, Ζουράμπ Τόντουα, πιστεύει ότι “η Δύση επιμένει να ωθεί τη Μολδαβία σε αντιπαράθεση με τη Ρωσία. Η επιλογή της όξυνσης εξυπηρετεί τους υποστηρικτές της ένωσης, στο Κισινάου (σ.σ πρωτεύουσα της Μολδαβίας) και στο Βουκουρέστι. Αυτοί υπολογίζουν στην απορρόφηση της Μολδαβίας από τη Ρουμανία και παρουσιάζονται έτοιμοι στην περίπτωση αυτή να «θυσιάσουν» την Υπερδνειστερία”.

Ρωσικός στρατός

Στην Υπερδνειστερία βρίσκονται σχεδόν 2000 ρώσοι στρατιωτικοί. Από αυτούς οι 1500 αποτελούν την επιχειρησιακή στρατιωτική ομάδα και οι 400 ειρηνευτική δύναμη. Όμως ακόμη αυτός ο αριθμός των ρώσων στρατιωτών θεωρείται από τη σημερινή Ουκρανία ως “απειλητικός”.

Ωστόσο, όπως αναφέρει ο βουλευτής, “θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι οι διαθέσεις στη Μολδαβία είναι οι εξής: Σε περίπτωση που τα γεγονότα εξελιχθούν με τη μορφή «χιονοστιβάδας», στη Ρουμανία θα περάσει μόνο ένα τμήμα της Μολδαβίας από τη δεξιά όχθη του Δνείστερου. Το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού, ιδιαίτερα στο βορρά και στο νότο της χώρας, τάσσεται υπέρ της Ρωσίας”. Κατά την άποψη του Τόντουα, η Μολδαβία έχει δύο μόνο επιλογές προκειμένου να αποφύγει το σενάριο της Κριμαίας ή της Νότιας Οσετίας, στην Υπερδνειστερία. Πρώτον, εφόσον το Κισινάου δεν επιχειρήσει να λύσει το εδαφικό ζήτημα με στρατιωτικά μέσα, και δεύτερον, αν στη χώρα διατηρηθεί η εσωτερική πολιτική σταθερότητα.

Η Γκαγκαουζία

Όσον αφορά τη σταθερότητά της, πολλοί εκφράζουν σοβαρές αμφιβολίες. Όπως αναφέρει ο πρόεδρος του Κόμματος των Σοσιαλιστών και βουλευτής, Ίγκορ Ντοντόν, στη Μολδαβία βρίσκεται σε εξέλιξη μια απροκάλυπτη και θρασεία “ρουμανοποίηση” του πληθυσμού, αναφέροντας το παράδειγμα της Αυτόνομης διοικητικής οντότητας Γκαγκαουζία, όπου απαγορεύτηκε το δημοψήφισμα σχετικά με τη κατεύθυνση που επιθυμεί ο κόσμος να ακολουθηθεί στην εξωτερική πολιτική, ενώ γενικότερα τα δημοψηφίσματα έχουν απαγορευτεί σε όλες τις περιοχές της χώρας. Υπενθυμίζει ότι η χώρα ακολουθεί μια ανοικτά φιλοδυτική πολιτική ενσωμάτωσης στην Ευρώπη, την ώρα που -σύμφωνα με όλες τις δημοσκοπήσεις- περισσότεροι από τους μισούς πολίτες της χώρας επιθυμούν την είσοδο της Μολδαβίας στην Τελωνιακή ένωση.

Οι εθνότητες της Υπερδνειστερίας

Στη Μολδαβική Δημοκρατία της Υπερδνειστερίας υπάρχουν τρεις μεγάλες εθνότητες, οι Μολδαβοί (31,9%), Ρώσοι (30,3%) και Ουκρανοί (28,8%), καθώς και τρεις επίσημες γλώσσες, η μολδαβική (κυριλλική), ρωσική και ουκρανική. Το κρατικό νόμισμα είναι το ρούβλι της Υπερδνειστερίας.

“Το Κισινάου αυτοϋπονομεύεται και οδηγείται με δικές του ενέργειες σε αδιέξοδο, ωθώντας τη χώρα στο να διασπαστεί όχι σε δύο, αλλά σε πολλά κομμάτια”,

δηλώνει ο Ντοντόφ. “Ο νικητής στην υπόθεση αυτή -τονίζει- θα είναι η Ρουμανία, η οποία τρίβει τα χέρια της από ικανοποίηση βλέποντας τη молδαβική κρατική οντότητα να καταρρέει. Αν το Κισινάου συνεχίσει την πολιτική της «ρουμανοποίησης» και της ευρωπαϊκής ενοποίησης, αν η Δύση και η Ανατολή εμπλακούν σε ένα νέο Ψυχρό πόλεμο, αν δημιουργηθούν και άλλα προηγούμενα αποκοπής εδαφών, εκτός απ’ την Κριμαία, τότε όχι μόνο η Υπερδνειστερία, αλλά και η Γκαγκαούζια θα απαιτήσουν την πλήρη απόσπασή τους από τη Δημοκρατία της Μολδαβίας. Και αυτό σημαίνει κατάρρευση της κρατικής υπόστασης”.

Ομοσπονδιοποίηση της Μολδαβίας

Σύμφωνα με τον Ντοντόν, το μόνο που μπορεί να αναβιώσει μια Μολδαβία στα επί ΕΣΣΔ σύνορά της, είναι η ομοσπονδιοποίηση της χώρας. “Το Κισινάου -εξηγεί- δεν διαθέτει άλλο τρόπο για να διευθετήσει ειρηνικά και με μια συμφωνία συναίνεσης με την Τιρασπόλ (σ.σ πρωτεύουσα της Υπερδνειστερίας) αυτό το πρόβλημα που διαρκεί μια εικοσαετία, εκτός από το να αλλάξει ριζικά τη διοικητική δομή της χώρας. Αυτό ήδη το έχουν καταλάβει στη Δύση, αλλά η κυβέρνηση του Κισινάου επιμένει να επιδιώκει την επιστροφή της Υπερδνειστερίας ως περιοχή της. Αυτή την αντιπαραγωγική εμμονή την έχει το Βουκουρέστι. Για τους Ρουμάνους η ομοσπονδιοποίηση της Μολδαβίας σημαίνει γκρέμισμα των ελπίδων της για προσάρτηση молδαβικού εδάφους και δημιουργία της Μεγάλης Ρουμανίας”.

Η Ρωσία, από την πλευρά της, επισήμως δεν έχει αμφισβητήσει ποτέ μέσα σε αυτά τα 23 χρόνια την εδαφική ακεραιότητα της Μολδαβίας. Εκείνο όμως το οποίο για διπλωματικούς λόγους δεν μπορούν να πουν οι εκπρόσωποι της εκτελεστικής εξουσίας, το λένε αναλυτές και βουλευτές. Ο διευθυντής του Διεθνούς Ινστιτούτου Σύγχρονων Κρατών, Αλεξέι Μαρτίνοφ, αναφέρει πως τα πάντα προμηνύουν έναν στενό αποκλεισμό της Υπερδνειστερίας μέσα στις προσεχείς ημέρες. Τονίζοντας ότι υπό αυτές τις συνθήκες η Ρωσία δεν θα μπορέσει να παραμείνει αμέτοχη όσον αφορά την τύχη των 200 χιλιάδων ρώσων πολιτών οι οποίοι είναι μόνιμοι κάτοικοι της Υπερδνειστερίας.

Σύμφωνα με τον ειδικό, πολλοί σήμερα κάνουν λόγο για ένα πιθανό “σενάριο Κριμαίας” σχετικά με την Υπερδνειστερία. Αλλά ο ίδιος πιστεύει ότι θα εφαρμοστεί ένα μοναδικό, ιδιαίτερο “σενάριο Υπερδνειστερίας”, κι αν οι αρχές στο Κισινάου -τουλάχιστον για λόγους προσωπικής τους ασφάλειας- δεν ξεκινήσουν τη διαδικασία αναγνώρισης του δεύτερου молδαβικού κράτους, της Μολδαβικής Δημοκρατίας της Υπερδνειστερίας, τότε στο πολύ προσεχές μέλλον η

Υπερδνειστερία μπορεί να αποτελέσει το 85ο διοικητικό υποκείμενο της Ρωσικής Ομοσπονδίας.

Το “μνημόνιο Κοζάκ”

Το 2003 με τη συμμετοχή του ειδικού εκπροσώπου της Ρωσίας είχε σχεδιαστεί το “Μνημόνιο του Κοζάκ”, το οποίο προέβλεπε την επιστροφή της Υπερδνειστερίας στη Μολδαβία ως μέλους ομοσπονδίας. Την τελευταία στιγμή ο κομμουνιστής πρόεδρος Βλαντίμιρ Βορόνιν αρνήθηκε υπό την πίεση της Δύσης να υπογράψει το προκαταρκτικά εγκεκριμένο και μονογραφημένο από τον ίδιο μνημόνιο.

Ιστορικές σχέσεις με Ρωσία

Το έδαφος της Υπερδνειστερίας αποτελούσε τμήμα της Ρωσίας από τα τέλη του 18ου αιώνα. Η σημερινή πρωτεύουσα Τιρασπόλ είχε ιδρυθεί από τον ρώσο στρατηλάτη Αλεξάντρ Σουβόροφ. Μέχρι την επανάσταση του 1917 η Υπερδνειστερία υποδιαιρούταν στους νομούς Χερσονήσου, Ποντόλσκ και Βεσσαραβίας.

Η αναγνώριση της Υπερδνειστερίας, και ειδικά η ενσωμάτωσή της στη Ρωσία, θα δημιουργήσει πολύ περισσότερα προβλήματα τεχνικής φύσεως απ’ ότι η ενσωμάτωση της Κριμαίας, παρά το γεγονός ότι ο πληθυσμός του μη αναγνωρισμένου ακόμη κράτους είναι τρεις φορές μικρότερος. Η Ρωσία δεν διαθέτει κοινά σύνορα με την Υπερδνειστερία, ενώ η αεροπορική συγκοινωνία είναι προβληματική λόγω της απουσίας αεροδρομίου πολιτικών πτήσεων στην Τιρασπόλ. Επίσης, η αντίδραση της Δυτικής Ευρώπης και των ΗΠΑ θα είναι πολύ πιο υστερική.

Αυτή είναι η μια πλευρά του νομίσματος. Από την άλλη, υπάρχει η πραγματικότητα των 200 χιλ. ρώσων πολιτών και των ακόμη 300 χιλ. υποστηρικτών της ένωσης με τη Ρωσία, οι οποίοι είναι παγιδευμένοι σε μια στενή λωρίδα γης κατά μήκος της ακτής του Δνειστερου.

Αντόν Κριλόφ, Vzglyad

Πηγή: rbth.gr